

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189 Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 TELEFON: BARCLAY 6189
NO. 4. — ŠTEV. 4. NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 5, 1929. — SOBOTA, 5. JANUARJA 1929. VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

V novem kabinetu najbrž ne bo Hrvatov.

MAČEK PRAVI, DA BODO DEJSTVA GOVORILA ČE BESEDE NE BODO NIČ ZALEGLE

Dr. Maček in Pribičević sta odločno zahtevala avtonomijo za Hrvate. — Ko sta dospela v Beograd, so ju hrvatski študentje navdušeno pozdravili. Kralj bo najbrž poveril sestavo novega kabineta dr. Korošcu ali pa Davidoviču.

BEOGRAD, Jugoslavija, 4. januarja. — Ko so padli lansko poletje v jugoslovanski skupščini usodopolni strelji, so hrvatski voditelji prisegli, da se ne vrnejo prej v Beograd, dokler ne dobi hrvatski narod popolne zadoščenja.

Vsled tega je povzročil prihod dr. Mačka in Svetozara Pribičevića veliko senzacijo.

Na kolodvoru so ju sprejeli hrvatski študentje ter jima priredili navdušene ovacije.

Dr. Maček je bil celo uro pri kralju v avdijenci.

Predložil mu je manifest, ki ga je pripravila hrvatska demokratska koalicija, ki vsebuje zahtevo za popolno svobodo in popolno avtonomijo novih provinc.

Manifest zahteva tudi temeljito izpremembo jugoslovanske ustave.

Popoldne je sprejel kralj Pribičevića ter se posvetoval z njim petinštirideset minut.

Na povratku iz palače je rekel časnikarskim poročevalcem: — Povedal sem kralju, da vztrajajo Hrvatje pri svojem sklepu, ki so ga napravili dne 1. avgusta. Ta sklep se glasi: — Zahtevamo popolno avtonomijo.

Dr. Maček je rekel, da je finančni položaj dežele jako slab.

— Če bi nam bila zopet vsiljena taka koalicijska vlada kot je baš sedaj resignirala, — je dostavil, — bi Hrvatje odgovorili z dejanji, ne pa z besedami.

Š tem ni imel v mislih nikake revolucije, pač pa sklep hrvatskega naroda, da ne bo plačeval davkov.

Pozneje je sprejel kralj v avdijenci dr. Korošca, nadalje voditelja moslimanov ter voditelja srbskih demokratov, Davidoviča, ki je povzročil padec Korošcevega kabineta.

V Beogradu se splošno domneva, da se kralju ne bo posrečilo sprijazniti Srbov s Hrvati.

Dr. Maček je že odpotoval v Zagreb, dočim bo ostal Pribičević še par dni tukaj.

Če ne bo drugače, bo kralj poveril sestavo novega kabineta dr. Korošcu ali pa Davidoviču, ne oziraje se, če se bočo Hrvatje udeleževali sej v parlamentu ali ne.

AEROPLAN PORAZIL REKORD

Aeroplan "Question Mark" je porazil nemški rekord glede vztrajnosti. — Upa poraziti tudi rekord Zeppelina ki je ostal 118 ur v zraku.

LOS ANGELES, Cal., 4. jan. — Tricmotorni armadni aeroplan, "Question Mark", je zlomil svetovni rekord za neprestan polet danes zjutraj malo pred peto uro, ko je vztrajal v zraku 66 ur in 25 minut.

Rekord 65 ur in 25 minut sta dosegla Johann Ristetz in Wilhelm Zimmermann, dva Nemca, a njihov rekord bo ostal na rekordnih knjigah, kajti nemški aeroplan ni bil kanovno napolnjen s kurivom iz orisna.

preko južne Californije je bil aeroplan "Question Mark" nanovo napolnjen z kurivom od dveh tenderskih aeroplanov, tekom katere operacije se je završila le ena manjša nezgoda. Ta se je zgodila, ko je gazolin omočil obraza dveh članov posadke ter spravil enega v nezvest.

Pet armadnih letalcev na krovu "Question Mark" upa ostati v zraku celih tristo ur, — kar je maksimalni čas, tekom katerega bodo vzdržali motorji, — s soglasno z mnenjem izvedencev.

Bdini rekord, ki je še ostal pred njimi, je oni 118 ur v zraku, katerega je dosegel nemški zrakoplov Graf Zeppelin na poletu iz Friedrichshafena v Nemčiji v New York.

"Question Mark" je letel preko Imperial zračnega pristanišča ob poltrih zjutraj po pacifičnem času in njegovi motorji so poslovali do vršnega. Ob onem času je bil v zraku več kot 67 ur.

Vreme je bilo jano v pretekli noči in luna je osvetljevala nebo za avijatike. Vozili so brez luči, da štedijo s svojimi baterijami.

NEMCI SE PRIPRAVLJAJO NA ODPOR PROTI ZAVEZNIKOM

Nemci zahtevajo močno vodstvo, da nastopijo proti poročilu Gilberta. — Časopisje in narod hoče moža, ki bo znal reči tudi "Ne". — Stremljenja zaveznikov.

BERLIN, Nemčija, 4. jan. — V političnih krogih in v časopisju je opaziti v zadnjem času stremljenja, da se postavi resnično močno koalicijsko vlado na mesto sedanjega skrupulacala, vlado, ki bo lahko služila kot močna opora nemškim delegatom pri prihodnji reparacijski konferenci. Ta zahteva je posledica preveč optimističnega letnega poročila S. Parker Gilberta.

Tej zahtevi močnejšega stališča nemške vlade je dal na zgovoren način izraza Ludwig Kaas, novi predsednik centristične stranke ni kot tak naslednik prejšnjega kancelarja Marxa:

— Celi svet mora končno razumeti, da je prišel čas, da mora Nemčija odgovoriti preje z jasnim "Ne", kot pa z napačnim "Da".

Časopisje zastopa skoro soglasno stališče, da mora nemška vlada preje prekiniti konferenčna pogajanja, kot pa sprejeti nemogoče pogoje. Vidi pa žarek upanja v poročilu ameriškega trgovskega atašea, Allporta, ki je naslikal položaj nemškega gospodarstva v bistveno manj rožnatih barvah kot pa Dawesov reparacijski agent.

PARIZ, Francija, 4. januarja. Zavezniki zahtevajo na Nemčijo bodo imele v glavnem za cilj, soglasno z vladnimi izjavami v Parizu in Londonu, da se dobi od nemške države toliko, kot morajo plačati zavezniški Združenim državam, da poravnajo svoje vojne dolgeve. Tukaj se domneva, da se bo Nemčija pridružila temu načrtu, v upanju seveda, da bo znižal Washington svoje zahteve na evropske narode in da bo Nemčija s tem profitirala.

General Booth izvedel za "upor" v armadi.

LONDON, Anglija, 4. januarja. General Bramwell Booth, načelnik Salvation armade, je bil informiran končno, da se bo armadni visoki svet sestal tukaj dne 8. januarja.

— To je precej robato zame, — je rekel baje general, ko sta ga njegova žena in hčerka informirali o sestanku, na katerem upajo nekateri voditelji v armadi izbačiti generala.

General Booth ni dal nobenega migljaja, da se bo prostovoljno umakil iz armade. Rekel je le, da obžaluje, da je bil sklican vrhovni svet.

V glavnem stanu so danes krožile vsakovrstne novice, ki pa so bile dejanski brez vsake podlage.

Slovak obdolžen. puntanja.

DUNAJ, Avstrija, 4. januarja. Dr. Bela Tuka, slovaški vzgojitelj in politični voditelj, je bil aretirana v Bratislavi. Policija je navalila istočasno na urade nacionalističnega lista Slovak in na številne domove. Dvignili so obdolžitev, da je Tuka koval zaroto za revolucijo, s katero bi se Slovaška odtrgala od Čehoslovaške ter se zopet združila z majko Madžarsko.

MRS. LE BOEUF SE NE BOJI OBEŠENJA

Tako je povedala šerifu, ki skrbi zanjo, tekom preiskunje za obešenje. Sodnik je dovolil zaslišanje. — Guverner in pomočnik sta se spopadla.

FRANKLIN, La., 4. jan. — Ada Le Boeuf, ki je bila obsojena na smrt na večalih obenem z njenim ljubčkom, dr. Thomas Dreherjem, radi umora njenega moža pred osemnajstimi meseci, je rekla danes, da se ne boji umreti.

Ko je odšel šerif Charles Pecot, da se jo odstrani iz njene celice, da je ne bo motilo preizkušanje, je rekla Mrs. Le Boeuf: — Jaz vem, kaj hočete. Preizkusili boste vislice. Ni pa vam treba odvzeti me proč. Jaz se ne bojim umreti.

Oba obsojena pa sta jokala preko dneva, po sklepu guvernerja Longa, da zavrne priporočilo pomilostilnega sveta.

— Jaz ne vidim, zakaj bi morala biti kaznovana na ta način, — je kričala Mrs. Le Boeuf. Dr. Dreher pa ni rekel ničesar, a se jokala.

Medtem pa so izposlovali odvetniki obrambe od sodnika Simona, ki je predsedoval pri obravnavi, zaslišanje glede njih prošnje za blaznostno komisijo, da se preizkusi duševno zdravje sedanjih jetnikov. Postava v Louisiani prepušča obešenju blazne osebe, neglede na njegovo duševno stanje ob času, ko je bil izvršen zločin. Danes bo sodnik Simon slišal argumente za imenovanje take komisije. Pričakuje pa se, da bo zavrnil vse tozadavne argumente.

Odredilo se je vse potrebno, da se skuša dobiti mandamus od vrhovnega sodišča v Louisiani, ki ga bo prisilil imenovati tako komisijo. Mogoče je tudi, da bo najvišje sodišče odredilo odlog v eksekuciji, medtem ko bo razmišljalo o prošnji, a najboljše kriminalni odvetniki so mnenja, da je odlog v eksekuciji nevrjeten.

Dan je bil večeraj označen od osebnega spopada med guvernerjem Longom in podguvernerjem Paulom Cyr. Dr. Cyr je obdolžil guvernerja, da išče publiciteto na stroške življenja in da ga je "prevaral". Guverner Long pa je odgovoril, da ni Cyr otvoril vse jetnišnice.

BATON ROUGE, La., 4. jan. — Guverner Long je danes obdolžil podguvernerja Cyrusa, da ga je slednji skušal pregovoriti, da bi zapustil državo za par dni, da bi dr. Cyr lahko odločil usodo Mrs. Ade Le Boeuf in dr. Thomas Dreherja.

— Jaz sem mu povedal, da ne morem oditi za par dni, — je rekel guverner. — Doktor je dober dečko ter moj prijatelj. Preživel sem celih dvesto ur z njim ter razpravljal o slučaju ter sem pripravljen pustiti ga govoriti še naprej.

Če bi bil obdolžen jaz zločin, bi imel rajše, da bi dr. Cyr odločil o slučaju kot pa moj lastni brat.

15 jih je utonilo v Belgiji.

LIEGE, Belgija, 4. januarja. Petnajst delavcev je utonilo, ko je voznik nekega motornega busa izgubil kontrolo nad strojem, ki je planil nato v reko Meuse.

CNEG, POTRES IN BLIZARD SO OBISKALI JAPONSKO

Sedem mrtvih v močnem viharju na Japonskem. — Zemeljski stresljaji so povečali zmedo. — 519 hiš porušenih. — Pet prefektur je bilo prizadetih od viharja.

TOKIO, Japonska, 4. jan. — Sedem oseb je bilo ubitih in šest in dvajset poškodovanih od blizarda, ki je prihrul na severo-zapadno Japonsko včeraj, kot se je glasilo v oficijelnem današnjem buletinu.

UMETNI ČLOVEK' IMPORTIRAN IZ ANGLIJE

V Ameriko je došel "umeten človek", avtomat, ki ima govore ter zna baje tudi misliti.

S parnikom "Berengaria" je došel semaj "Mr. Eric Robot". Pod tem imenom je bil vpisan v knjigo za tužje v hotelu Lincoln. Mr. Eric Robot je iz aluminija napravljen avtomat, ki tehtja 140 funtov, dela vtis srednjeveškega viteza v polni opremi, vstane in zopet sede ter ima govore, ki spominjajo na radijsko slušalko.

Ta mehanični monstrum je privedel v Združene države njegov zgraditelj, kapitan W. Richards, angleški inženir, ki ga bo seveda razstavil tukaj v denarne svrhe.

Glede postanka tega mehaničnega moža je sporočil kapitan Richards:

— K letni razstavi "Model Engineers" v Albert Hall v Londonu smo povabili tudi vojvodo iz Yorka, da otvori razstavo. Sprejel pa je že povabilo na Škotsko in vsled tega sem sklenil zgraditi mehaničnega moža, ki naj bi otvoril razstavo za stroje. Na ta način je nastal Mr. Eric Robot, ki je izvršil svojo stvar tako dobro, da sem sklenil seznaniti ga tudi v drugih krogih.

Sedaj se nahajam z njim tukaj.

Dva mrtva v maroški nesreči.

RABAT, Maroko, 4. januarja. Dva častnika sta bila ubita, ko je padel vojaški aeroplan na tla pri Tadi. Trupli so našli po spopadu med prijateljskimi plemeni in uporniki.

Smrtni slučajji so se pripetili v prefekturah Nigata in Tojama.

Pet nadaljnjih so pogrešali v Iškava prefekturi. Prejšnja, neoficijelna poročila so izjavljala, da je bilo 72 ljudi ubitih, štirideset med njimi v treh vaseh v Nigata.

24 oseb se je nahajalo na krovu parnika Toyotomi Maru, ki se je potopil nekoliko proč od Nagasakija in te pogrešajo še danes, kot se glasi v oficijelnem sporočilu.

Prejšnja poročila so izjavljala, da je posadka 34 priplavala na breg, ko se je parnik potopil in da so našli šest mrtvih.

V oficijelni izjavi se je glasilo nadalje, da je bilo 519 hiš porušenih od močnih vetrov v petih prefekturah in da jih je bilo 116 nadaljnjih deloma uničenih.

Deset čevljev snega je pokrilo mesto Happero. Krajevni promet je bil popolnoma ustavljen.

Parnik Kagi Maru, ki je došel v Tsuruga, je bil močno poškodovan. Poveljnik parnika je rekel, da je zadela ladja na najhujši vihar v dvajsetih letih.

Potreni sunki so napravili veliko zmedo na Kamanoto otoku in prebivalci so baje prevzeti od panike.

Rasputinova hčerka nastopila na odru.

BERLIN, Nemčija, 4. januarja. Marija Rasputin, hčerka ruskega meniha, ki je izvajal velik vpliv na prejšnjo carsko družino, je nastopila včeraj zvečer prvičkrat tukaj.

Predstavlja damatične dogodke v življenju svojega očeta v cesarski palači v prejšnjem ruskem mestu. Ker je bila nekoliko poškodovana na nogi, je izostal prvi večer plesni program.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.		Lir	
500	\$ 9.30	100	\$ 5.75
1,000	\$ 18.40	200	\$ 11.30
2,500	\$ 45.75	300	\$ 16.80
5,000	\$ 90.50	500	\$ 27.40
10,000	\$ 180.00	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kamado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

ŽGANJE KOT ZDRAVILO

Nevarna epidemija influence se je začela širiti po vseh Združenih državah.

Če se kdaj, se ob takih prilikah pokaže vsa nesmiselnost ameriške prohibicijske postavne in njenih določb.

Posebno eni določbi so se znanstveniki in zdravniki odločno protivi, namreč omejitvam, ki se jim morajo pokoriti zdravniki, če hočejo predpisati žganje v zdravilne svrhe.

Ker so pa protesti utemeljeni in so postajali vedno bolj številni, ni prohibicijskemu uradu drugega kazalo kot začasno ukiniti uveljavljene odredbe.

S tem je pa prohibicijska oblast priznala dvojne faktore:

prvič, da žganje v gotovih slučajih igra tudi v zdravstvu veliko vlogo in drugič, da je določba, ki diktira zdravnikom, koliko žganja smejo predpisati posameznemu bolniku, bedarija prve vrste.

Prohibicijska oblast je s tem svojim odlokom zdravnikom in bolnikom ustregla, obenem je pa prisolila tudi težko klopoto prohibicijskim fanatikom.

Ker je prohibicijska oblast priznala, da je žganje v gotovih ozirih zdravilno ter da ga mora imeti zdravnik na razpolago v večjih množinah oziroma krajših razdobjih, bo ta določba najbrž obveljala.

Najuglednejši zdravniki dežele so že izjavili, da se bodo obrnili direktno na kongres ter zahtevali, naj ima zdravniška veda popolno svobodo v tem pogledu. Tega se pa fanatiki boje.

Niti za las nočejo odnehati od svojih dvomljivo pridobljenih pridobitev, pa naj umre na stotine ali na tisoče ljudi, katere bi bilo mogoče rešiti z uporabo žganja po zdravnikovem nasvetu.

Po njihovem mnenju je vse človeštvo in nevarnosti, če bi zavžil, vsled influence bolan človek, le eno kapljico alkohola.

Osemnajsti amendment (dostavek k zvezni ustavi) ne prepoveduje zdravnikom, da bi se posluževali žganja v zdravilne svrhe.

Prepoveduje le izdelovanje, predajo in transportiranje opojnih pijač v pitne svrhe.

V fanatikih se je šele pozneje porodila čudovita ideja, s kakšno množino alkohola in v kakšnih časovnih razdobjih sme zdravnik razpolagati.

Kongres jim je šel v tem pogledu baš tako na roko kot v vseh drugih pogledih.

Omejitev, ki se ji morajo pokoriti zdravniki, ne temelji na nobeni strokovnjaški študiji.

Istorako kot tudi trditev ne, da je vsa pijača, ki ima več kot pol procenta alkohola, opojna.

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Strašen zločin v zagrebski okolici.

Javna varnost v zagrebski okolici je zadnja leta zelo površna. Nevaren kraj je zlasti Sofijin put v Tuškanu, kjer so napadi na dnevnem redu. Cesta je zelo slabo razsvetljena in v temi se skrivajo in potikajo razni sumljivi elementi, ki so tudi čisto zelo agresivni. Čeprav pa je bil Tuškanec že pozorišče raznih tragedij in zločinov, čeprav je bilo tam že več deklet oskrnutih in napadenih, se pristojne oblasti še do danes ni zganile, da ta kraj postane razsvetle in da pomnože stražo. V noči od sobote na nedeljo 15. in 16. decembra je bil v Tuškanu zopet izvršen grozen zločin, ki gre na račun brezbrzičnosti pristojnih oblasti, občine in policije.

17. decembra zjutraj so namreč pasanti našli na Sofijskem putu, blizu bifeja Tivoli v miaki krvi mladega mladenčca. Nesrečnež je bil še živ, z nogami je bil ob zemljo. Hotel je menda s tem opozoriti pasante nase. Moral je tako ležati več ur predno so ga našli, zakaj zemlja je bila vsa razgrebena in izkopani je z nogami celo jama. Pasanti, so o strašni tragediji takoj obvestili policijo. Nesrečneža so takoj prepeljali v bolnišnico usmiljenih sester. Premesli so ga v operacijsko dvorano, toda zdravniki so ugotovili, da je vsaka pomoč prepozna in da bi samo pospešila mladenččovo smrt. Ob 10. dopoldne je ranjenec res umrl, ne da bi se za hip zavedel. Ker nesrečnež ni spregovoril nobene besede, je ostal zločin nepojasnjen.

Policija je samo dognala, da gre za 20-letnega Vladimira Matovića, rodom iz sela Kuči, po pokliče soferja. Policija dela s polno paro, da misteriozni umor čim prej pojasni.

Preiskava v zadevi umora soferja Matovića v Zagrebu se nadaljuje z vso energijo, toda dosedaj brez uspeha. Policija ni našla še nobenega sledu za morilecem, čeprav vodi preiskavo več najboljših zagrebskih detektivov. 18. decembra je neki dijak medicinske fakultete našel pri vili dr. Šafarja dežni plašč, ki je bil pokrit s suhim listjem. Ko ga je natančno pregledal, je opazil, da je okrvavljen. Obvestil je takoj policijo, ki je poslala tja več detektivov. Dežni plašč je iz navadnega blaga in skoraj nov. Nosil ga je srednje veliki moški. Na desni rami in desnem rokavu ima velike krvave lise. Detektivji so ga pregledali, niso pa našli ničesar, kar bi izdalo lastnika. Žepi so bili prazni, v njih so bile le drobtine. Kraj, kjer so našli krvavi plašč, je oddaljen kakih 800 m od kraja, kjer so našli umorjenega soferja Matovića. Policija je mobilizirala ves svoj aparat, da ugotovi, kdo je lastnik najdenega plašča. Gotovo pa je, da ni bil Matovićevec, ker je ta nosil zimsko suknjo, ko so ga našli na Sofijskem putu. Domneva se, da je plašč last morileca. Morda je lastnik tudi nekdo, ki nima nobene zveze z morilecem. Morda se je kdo udeležil pretepa in bil sam ranjen ali pa si je umazal plašč s krvjo ranjenega tovariša. Čudno pa je, da je lastnik plašča odločil in ga pustil pod drevjem na Sofijski poti pri vili dr. Šafarja. Zato je zelo verjetno, da je plašč last

morileca soferja Matovića. Čudno pa je, da ni do 18. dec. nihče opazil plašča pod drevjem, čeprav je ležal na vidnem kraju.

Policija je skušala dognati, kje je bil plašč kupljen. To se ji pa ni posrečilo, ker je bilo takih plaščev v Zagrebu prodanih zadnje čase okoli 180. 18. dec. popoldne so detektivji našli v bližini kraja, kjer je bil umorjen Matović, velik odpiral, kakršnega rabijo vlomilci. To nima sicer z umorom nikake zveze, vendar je značilen za ljudi, ki se potikajo v tem delu Zagreba. Drugače policija ni napredovala v preiskavi niti za korak.

Po Zagrebu se trdovratno vzdržujejo govorice, da so soferja umorili njegovi bivši tovariši, kakor pred meseci Ivana Dominkuša, ki se je izneveril komunistom in je postal zaupnik zagrebske policije.

Poročali smo že, da so našli na Sofijskem putu v Zagrebu umorjenega soferja Vladimira Matovića. Imel je razbito lobanjo. Po vseh znakih sodeč, je umrl v silnih mukah, kajti z rogami in nogami je gredel čisto. Noge so mu ležale v cestnem jarku, truplo pa na cesti. Ko je prišla na kraj umora policijska komisija, je umorjen sofer ležal na levi strani. Pestni in levo nogo je imel opraskano do krvi od grebenja po trdi cesti. Komisija je ugotovila, da ga je morilec udaril s topim predmetom nad desnim uhom. Udarec je bil tako silen, da je soferju počela lobanja in mu je odletel kos kosti z mesom in možgani, ki jih policija shranila kot eventualni pripomoček v nadaljnji preiskavi.

Policija je začela takoj s strogo in energično preiskavo. Zaslišala je več osumljenцев, čijih imen po v interesu preiskave ni objavila. Zaslišana je bila neka gospa, ki stane v bližini gostilne "Pri stari apoteki", kjer so našli soferja umorjenega. Po informacijah zagrebskih listov, je ta gospa slišala usodne noči sumljiv rop in udarec ter korake moškega ki je bežal od kraja, kjer so našli naslednje jutro mrtvega Matovića. Zaslišani so bili tudi gostilničarji v okolici in osebe, o katerem se misli, da bi moglo dati kak pojasnilo o soferju, ki je zahajal v te gostilne.

Po dosedanjih preiskavi je bil zločin izvršen okoli 9. zvečer, torej v času, ko je na tem kraju Zagreba že malo ljudi na cesti. Pri umorjenem je policija našla legitimacije, tri ključe, uro in denar. Po vsem tem je soditi, da ne gre za roparski umor, marveč za krvavo osveto ali kaj sličnega.

Zanimiva je preteklost umorjenega soferja. Bil je navdušen komunist in je bil celo izgnan iz Zagreba pred dve leti zaradi komunistične propagande. Ko se je pred meseci vrnil v Zagreb, mu je policija kljub temu dala dovoljenje za bivanje v mestu. Domneva se, da je bil Matović zadnje čase v službi zagrebske policije in je vohunil proti svojim nekdanjim tovarišem-komunistom, ki so se mu osvetili. Matovića je zagrebska policija aretirala pred meseci ter ga odvedla v spremstvu o-ročnika v Beograd, ko je odsedel

GANA VALSKA

Zena milijonarja Harolda McCormicka, ki bi po vsej sili rada postala operna pevka.

policijski zapor. Kmalu potem se je pa Matović vrnil iz Beograda v Zagreb in zabil za dovoljenje za bivanje v mestu. Policija mu ga je izstavila pod pogojem, da si poišče primerno službo. Potem se Matović ni več javil policiji. Kje je stanoval, nihče ne ve, ker tudi bivališča ni prijavil.

Dve smrtni obsodbi v Novem Sadu.

Pred apelacijskim sodiščem v Novem Sadu se je te dni vršila vzkljena razprava proti članom rodbine Szabo, ki so bili obsodeni radi umora lastnega očeta, odnosno tasta. Razprava je bila izredno napeta in dramatična in policija je le s težavo vzdržala naval radovednih množic. Na ožini klopi so sedeli vdova Marija Szabo, njen sin Martin Szabo in zakonca Mihael in Marija Borešek. Obtožence so pripeljali v spremstvu močne eskorte v dvorano. Po prečitanih aktov in razsodbe iz prvega procesa je bilo prebitano tudi mnenje beogradske blazinice. Psihijatri so podali izjavo, da so vsi obtoženci duševno zdravi in v polni meri odgovorni za svoje dejanje. Samo pri sinu Martinu Szabo so dognali duševne defekte, vendar se je pa tudi on zavedal svojega dejanja. Prvi obtoženelec Martin Szabo je pripovedoval, da je bilo 15. decembra 1916, ko ga je mati pregovorila, naj spravi očeta s sveta. Navedla je, da je k umoru že dve leti popreje, toda ni se zmenil za njeno prigovarjanje. Kasneje se je vdal in v noči od 16. na 17. decembra je izvršil grozni zločin. Zjutraj med 5. in 6. uro, ko je prišel oče v hlev, ga je počakal za vrati in ga udaril s sekuro dvakrat po glavi. Oče se je zgrudil na tla. Nato je še dvakrat, ko je ležal na tleh, zamahnil s topim konicem po njem. Čim je bil mrt, je pristopila mati. Na predsednikovo vprašanje, če je bil Mihael Borešek tudi poleg, je odgovoril, da je bil sam, čeprav je pri razpravi trdil, da je zet sodeloval pri zločinu. Z materjo sta očeta naložila na samokolnico in ga zakopala v jamo za vodnjakom. Po očetovi smrti je mati razširila vest, da je odšel njen mož v Rusijo, in da se bo že vrnil. Dramatično je bilo zaslišanje Szabov vdove.

Na predsednikovo vprašanje, če se čuti krivo, je odločno izjavila: "Nisem kriva!" Izjavila je, da je v zaporu in preiskovalnem sodniku samo zato vse priznala, ker so jo orožniki in policijsko organi tako pretepli, da je bila vsa marogasta, a po podplatih so jo tako topli, da je bila vsa krvava. Mislija je, da bo bolje, če vse prizna. Predsednik: Vaš sin je priznal, da je imela vsa rodbina tajno posvetovanje, kako odstraniti očeta. Obtoženka: Ni res, jaz nisem nikogar pozvala in nikomur nisem ničesar naročila. Prisegam, da govorim resnico. Ni res, pa naj se zgodi, kakoli. — In sinu sta zapeljati k umoru! — Laže! Niti tvidela ka nisem.

Nato sta bila konfrontirana mati in sin.

Predsednik je rekel sinu, naj materi zabrusi v obraz, da je imela rodbina tajno posvetovanje.

Szabo je pogledal svojo mater v obraz in hladnokrvno dejal: Mati, dne 15. decembra sva se posvetovala. Mati je vzklikala in razburjeno zakričala: "Ni res in čemu me obesite. O tem nisem črhnila niti toliko, kolikor je črna za nohtom. Preklinjam te ne, ampak ti lažeš!" je vzkliknila in se obrnila k sinu.

Predsednik: Kaj se je zgodilo neposredno po umoru očeta?

Szabo, obrnjen k materi: Vprašala me, če se s starim gotov. Rekel sem da, na kar smo ga pokopali.

Marija Szabo: Ni res, ni res, fant laže!

Nato sta bila zaslišana zakonca Borešek.

Kakor pri prvi razpravi, tako sta tudi pri drugi tajila sondeležbo.

Po govorih zagovornikov in državne pravdnika je sodišče proglasilo obsodbo. Potrdilo je razsodbo prve instance, na podlagi katere sta vdova Marija Szabo in Mihael Borešek obsodena na smrt, Martin Szabo na 10 let in Marija Borešek na 6 let ječe.

Zagovorniki so vložili priziv na kasacijsko sodišče.

Velika poneverba.

Iz Sremske Mitrovice poročajo, da so nenadoma pregledali blagajniške knjige tamošnje srbsko-pravoslavne cerkvene občine. Odkrili so velik primanjkljaj v blagajni. S točno skonstruirano blagajniških knjig so ugotovili, da dosegla poneverjena svota 120 tisoč Din. Blagajno je vodil angleški trgovec Milan Janković, ki so ga takoj pozvali na odgovor. Trgovec je bil tudi član pravnege odbora srbsko-pravoslavne občine v Mitrovici. Mož je po dolgem obetavljanju priznal, da je vzel 120 tisoč Din. iz blagajne, ker je denar nujno potreboval. Izjavil je tudi, da bo poneverjeni denar po možnosti vrnil. Mnogo poneverjenega denarja si je trgovec izposojeval iz blagajne polagoma v šestih mesecih. Po predpisih cerkvene občine pregledajo račune blagajne vsake tri mesece. Pred tremi meseci, ko bi morala komisija pregledati blagajno, je Janković izjavil, da še ni vključil vseh računov in zaključil blagajne. Njegovi prošnji so ugodili in revizija je bila odložena. Trgovec je upal, da mu bo mogoče v nadaljnjih treh mesecih nadomestiti poneverjeno svoto. Po preteku nadaljnjih treh mesecev je blagajnik skušal preprečiti revizijo blagajne z raznimi izgovori. Tako je postal sumljiv in komisija je pregledala blagajno brez njegove vednosti in nepričakovano ter ugotovila velik deficit.

Upravni odbor je izročil nepoštenega trgovca policiji.

Ruska opera

poje od srede novembra pr. l. v Barceloni. Istočasno nastopata italijanska nemška opera. Kljub tej nevarni konkurenci dosega ruska opera največjo spehe. Peli so doslej "Legendo o gradu Kitjožu", "Sadka" in "Zlatega petelina". Rimsky-Korsakov. "Hovanščino". Musorgskega in "Pikovo damo". Čajkovskega.

Obupne stanovanjske razmere v Nemčiji.

Pri zadnjem popisu so našli v Nemčiji v občinah s 5000 prebivalci in več 5,972.225 gospodinjstev in 5,998.627 stanovanj. — 373.598 gospodinjstev je brez lastnega stanovanja, vsako šesto stanovanje je obremenjeno s podnajemniki.

Sanat Midy

Za Nadležno ali Bolesno izbranzanje

MEHURJA

dobite

Sanat Midy

Uspesno - Neškodljivo - Napredaj v vseh lekarnah.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Peter Zgaga

Optimist pravi: — Z novim letom smo za korak bližje sreči.

Črnogledi pesimisti pa pravi: — Z novim letom smo za korak bližje grobu.

V tem pogledu imata oba prav. Kajti, kje je popolna sreča? Na zemlji je že ni.

O, sladkost nekaterih žensk presega vse meje.

Možiček je hodil okrog nje ko mačka okrog vrele kaše in zdihoval:

— Ti ne veš, kako te imam rad. Kako naj ti dokazem svojo ljubezen?

Ona se je nekoliko zamislila ter odvrnila:

— Stori tako kot je storil moj prijatelj. Zavarovati se je dal za petindvajset tisoč dolarjev ter je dva meseca nato umrl.

Današnja mladina je prezrela za svoja leta.

Ej, ko smo bili mi mladi, nismo dolgo vedeli, da je dvojce sorte ljudi na svetu. Toda dandanes! Devetletna frklja ti tako zaboli, da se moraš za glavo prijeti.

Tako je naprimer rekla mati svoji devetletni hčerki: —

— Mi bomo pa lepega otročička kupili. Kaj bi rajše imela: fantka ali punco?

— Kar je, to je. — je odvrnila frklja. — Zda je že prepozno za odločevati.

V londonskem Daily Expressu objavlja Ralph Blumfeld članke o ameriški prohibiciji.

In pravi med drugim sledeče: — Amerikaneec je v splošnem miren človek. Toda če pride do žganja, znori.

To je v gotovih ozirih resnično. Še bolj pa nori, če do žganja priti ne more.

Umrl je pečlar ter zapustil vse svoje premoženje ženski, ki ga ni marala in se je rajši z drugim poročila.

Pa še pravijo nekateri, da ni hvaležnosti na svetu.

Nekateri prebivalci mesta Stillwater v Oklahomi so videli pred par dnevi kačo, ki je imela dva glavi.

Newyorčani so videli na Silvestrov večer še vse drugačne pošasti.

Živina v malem kraju države New Jersey v bližini New Yorka.

Včasih čitam tudi lokalno časopisje, ki se baš sedaj pritožuje, da je voda slaba, da je v vodi neka čudna mešanica, ki ji pridi okus.

Že dolgo časa se pripravljam, da bi jo pokusil, če je res, pa se dozdaj še nisem odločil. Če prej ne, takole meseca avgusta.

Novoizvoljeni predsednik je rekel, da ni lepšega kraja na svetu kot je okolica Rio de Janeiro v Braziliji.

Že prej je bil večkrat tam, pa je previdno molčal. Kajti če bi pred volitvami kaj takega omenil, bi Californijci ne glasovali zanj.

Prijatelj, koliko sklepov si napravil ob Novem letu?

Prijatelj, koliko teh sklepov si že prelomil?

Nek znanstvenik je izračunal, da je v Rimski cesti devet milijard zvezd.

No, pa če jih je tudi samo osem milijard, jaz ne bom zastranjen nič na boljšem in nič na slabšem.

In menda tudi ti ne, dragi rojak!

Lepo, toda za nas brezpomembno poročilo:

— Za vinski sejm in razstavo v Ivanjkoveh, ki se je vršila v torek 19. decembra, je prijavilo 76 posestnikov 170 vrst vina v skupni množini šest tisoč hektolitrov izključno iz ormočkoljutomerskih vinogradov. Cene zmerne. Blago prvovrstno.

Oh, well...

IZ ŠPORTNEGA SVETA

Mrs. Joan Proctor in Mrs. Blink Drummond pri igranju pola na igrišču McPherson, Ga.

Suh Washington, — cilj suhačev.

WASHINGTON, D. C., 4. jan. Desettedeska kampanja, da se popolnoma "osušijo" Washington, se bo pričela v nedeljo.

Vsi pastirji so bili naprošeni, naj pomagajo napraviti Washington za vzgled in bodrilo drugih mest.

Zaradi bombnega atentata

na "Slowo Polskie" v Lvovu so zaprli 30 ukrajinskih vseučiliščnikov in vseučiliščnic in uvedli proti njim preiskavo zaradi "proti-državne agitacije".

Ukradeni bacili.

LONDON, Anglija, 4. jan. — Večje število steklenih tub, vsebujočih na milijone bacilov, je bilo ukradenih iz doktorskega avtomobila.

Oblasti se boje, da bodo tube nevede razbili, kar bo povzročilo epidemijo influence, ne le v Londonu, temveč po vsej Angliji.

Depolitizacija francoških ministrov.

Francoški ministrski svet je sklenil, da se poslej aktivni ministri ne smejo udeleževati strankarskih kongresov, banketov itd.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. Dufau:

MORILEC

V smotni hišici sredi puste, tožbe in izpuščen iz preiskovalne močvirne vendeejske pokrajine ga zapora. Vrnili se je zopet v je živel gospod Brutor, daleč od svoj samotarski breg.

Leta se minila in na zagonetni umor so ljudje polagoma pozabili. Toda ne popolnoma, kajti za prebivalce okoliških krajev je Brutor ostal "morilec."

Govornice v tem primeru niso bile brez podlage. Brutor je bil res morilec. Neke noči, ko je bil sam, samo s svojimi strašnimi spomini, se je tiho nasmehnil, on, morilec, čigar mračno, osorno lice ni nikoli kazalo razpoloženja za smeh. Nasmeh, ki ga je bil določil in ki ga je ne- strpno pričakoval.

Točno pet let je bilo, od kar je nesrečni inkasant omahnil pod silovitimi udarci njegovega kija. In bilo je res mojstrsko delo, ta grozni zločin.

Z izredno iznajdljivostjo in potrpežljivostjo je Brutor preračunal, premislil in pretehtal vse okoliščine in posledice: kraj zavratnega napada, takojšnjo izmenjavo oblike po zločinu, kako bo skril okrvavljeni dehar v duplino starega hrasta, okrog katerega so vohali orožniki in preiskovalna komisija tepeci! — najmanj stokrat.

Brutor, morilec, je imel one jasnne majske noči dovolj tehten razlog, da se je smehljaj. Bil je kos onim, ki so ga sumili, zalezovali in dolžili. Posrečilo se mu je igrati komedijo od začetka do konca. Pomislite, da je dolge mesece, celih pet let med stradanjem in silnim pomanjkanjem denarja — nekoč so mu celo grozili z dražbo hišice — premagal vse izkušnje, da bi šel k staremu hrastu in segel vsaj po enem tisočaku, skritem v duplini. Železna volja ga je docela obvladala in nikoli se niti senca očitka ni dotaknila njegovih misli.

Brutor morilec, je odšel tisto noč z doma bos, po prstih, previdno, neprestano na preži. Napotil se je k hrastu ki se je dvigal na obzorju kakih petsto metrov od hišice.

Noč je bila prikladna za njegove načrte, mirna in tiha, samo sove so skovikale nekeje v daljavi. Žagonetna tišina je počivala nad spečo pokrajino. Ko je morilec prispel do hrasta, se je luna baš skrla za temni oblček. V temi

je segel v duplino in začutil med prsti v eunje zavite vrečice. Potegnil jo je iz dupline. Potem se je napolnil domov, previdno se je plazil po gošči in kar nenkrat je tiho zastokal od bolečine. Nekaj ga je bilo pičilo v desno nogo.

Nagnil se je in otipal zemljo, toda tisti hip se je luna znova prikazala izza oblčka, na cesti je zagledal ostro črepinjo, na katero je bil stopil. Vrgel jo je proč, nehal je misliti na bolečine in nadaljeval je pot.

Čez pol ure, ko je že ležal v postelji z inkasantovo denarno vrečico pod glavo, je Brutor, morilec, trdno zaspal. Zavest, da ima pod glavo petdeset tisoč frankov, ga je zazibala v najslajši sen.

Zgodaj jutraj, ko je znova prešel bankovec, krasne, modre, čisto nove bankovce, je hotel Brutor, morilec, vstati, toda... kaj je bilo to?...komaj je vstal, se je opotekel in bil bi padel, da se ni ujel za mizo. V nogi je čutil nezno- nosne bolečine.

Pot mu je obilil čelo. Komaj se je privlekel do kuhinje, kjer je namazal rano z jodom. Rana je bila sicer majhna, vendar pa ne- varna, kajti noga je začela močno otekati.

Eh, kaj za to! Ta praska ven- dar ne more spraviti v grob nje- ga, orjaka. Saj bo kmalu zae- ljena. Sicer pa Brutor, morilec, ni tako mehkužen, da bi se zmenil za vsako bolečino.

Toda opoldne je bila noga za- tekla že do kolena in ves iz sebe je čutil, kako se bolečine širijo, kako segajo že do stegna. Tedaj se je spomnil primerov groznih zastrupljen kot posledice zane- marjene rane. In obraz se mu je spalil v nepopisni grozi.

Klicati na pomoč?

Odpejali bi ga v oddaljeno bol- nice, a v njegovi postelji bi našli denar umorjenega inkasanta. Ne, pod nobenim pogojem!

Zaskrpal je z zobmi in od sil- nih bolečin se mu je stemnilo v oči.

— Pomagajte! Kje je kdo? Po- magajte!

Toda daleč od okrog je bilo vse tiho. V divni majske noči se ni odzval niti najmanjši glas na nes- rečnežve klice.

Čez teden dni so našli na po- stelji strahovito spačeno truplo, ki je stiskalo v krčevito zakriviljenih prstih petdeset tisočakov. Bilo je truplo Brutora, zavratnega mo- rileca, ki je bil do najmanjših po- drobnosti vse premislil, pretehtal in pripravil — vse razen ostre črepinje.

Mornarji kot trgovci z dekleti.

V pristanišču Bordeaux so na neki ladji, tik pred odhodom v Južno Ameriko, našli skriti dve dekleti, ki so jih hoteli mornarji iztihnati za trgovce z dekleti v Buenos Airesu.

Obljubljena jim je bila nagra- da 12.000 frankov.

Nad sto prošelj za mesto krvnika na Ogrskem je bilo vloženih, ko se je po smrti krvnika Karola Golda razpisalo. Med prosilci so samo uradniki in bivši "boji častniki".

FOREST CITYČANI POZOR! Prodaj po nizki ceni Jack ham- mer, dva seta stila in 50 čevljev hosa, vse v dobrem stanju.

Math Šemrov, Browndale, Pa. (2x 5&7)

BLAZNIKOVH PRATIK

námamo več v zalogi, zato je jih no naročate več. V zalogi imamo pa še Slovensko-Amerikanski Ko- ledar za leto 1929. Sprejemamo tudi naročila za knjige Vodniko- ve družbe za leto 1930.

Uprava Glas Naroda.

SVEDSKI PRINC GUSTAV

sedeč v sredi, opazuje najnovejšo radio aparate na razstavi v Stock- holmu.

Drama evropske civilizacije v Aziji.

Že nekaj tednov se po evrop- skem časopisju širijo glasovi o uporabi v Afganistanu, deželi Aman Ullaha. Divja plemena so se up- la kralju in njegovim uradbam, ki jih je prinesel z evropskega zap- da; nekatero poročila govore, da se je moral kralj s kraljico Soury- umakniti v neko trdnjavo in mu je postala nezvesta i vojska.

V nasprotju s tem pa javljajo of- ganistanska poslaništva v Evropi, da je Aman Ullahova pozicija slej ko prej trdna in da so vesti o kral- ljevem porazu pretirane.

Zemljevid kaže, da leži Afgani- stan na mongolski meji v skrivno- stem Tibetu. Dežela je bila že od nekdaj v zavisnosti, deloma ru- ski, deloma angleški. Njeni pre- bivalci so v dvrni meri še danes barbari. Kralji so bili v zad- njih desetletjih večkrat s silo od- stranjeni in umorjeni.

Sednjo vladar države, Aman Ullah, je hotel Afganistan moder- nizirati. Ker se je v svoji mlado- sti navel evropskih razborov in običajev, je menil, da bi bilo do- bro, če bi se z evropskimi prid- bitvami okoristilo tudi njegovo kraljestvo. Da bi vse prav storil, je letos polet obiskal evropske dr- žave. Najdel se je mudil v Fran- ciji. Nemčiji in Angliji, videl pa je tudi Italijo in Rusijo. Seveda so se mu povsod klanjali, ponekod celo prilizovali, kajti evropskih mogotev še ni minil tek po azijs- kem ozemlju Aman Ullah je bil sicer na vse strani prijazen, a je dal tudi vsem razumeti, da hoče ostati samostojen vladar. To, se zdi, pa ni bilo všeč tistim, ki radi vrtikajo preste v veliko politiko. Ko se je Aman Ullah vrnil v domovi- no in je začel izvajati reforme, so nastopili tuji agenti in so razvili veliko agitacijo zoper njega po- glavitno zaradi novosti, ki jih je uvedel, ki so predvsem parlament, ceste, armada, poskus za zgraditev nove, moderne prestolnice, odpra- va starih verskih institucij in slič- no. Tudi reforme, ki so obetale prostost afganistanski ženi, niso bile prebivalstvu nič všeč. Tako so se dvignili uporniki najprej v

Nova Epidemija na Grškem

V Kavali, ki leži med našo Gje- vzjeljo in nedaleč od Egejskega morja, je pred dnevi izbruhnila nova epidemija, doslej neznana zdravnikom in bolnikom. Vsi pa- porci, da bi bolezen diagnosticirali, so ostali jalovi. Petnajst oseb, ki so zbolele takoj v začetku, je umr- lo brez zdravniške pomoči. Zdrav- niki jim niso vedeli leka. Njih trupla so takoj po smrti počrnela in jela razpadati. Prebivalstva se je zaradi tega polotil neznanski strah. Atenska vlada je poslala v Kavalo posebno zdravniško ko- misijo, da prouči značaj epidemije in ji poroča o novi bolezni. Prebivalstvo je zelo vznemirjeno, ker se epidemija širi in je ni mo- goče ustaviti. Ni izključeno, da- gre za kakšno vrsto kuge, ki so jo prinesli iz Azije.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

Ameriška industrija poljedelskih strojev.

Združene države producirajo in rabijo največ poljedelskih strojev na svetu. Industrija poljedelskih strojev (agricultural implements industry) zavzema čimdalje važ- nejši položaj v gospodarskem u- stroju dežele. Razvoj te industrije od časa vojne je bil velikanski, to- liko kar se tiče vrednosti produk- cije, kolikor količine izvoza v ino- zemstvo.

V zadnjih letih se je produke- ja stalno povečala. Vrednost po- ljedelskih priprav izdelanih v Združenih v letu 1914 na 456 mi- ljionov v l. 1927, odnosno se je sko- raj podvojila od začetka svetovne vojne. Traktor je glavni stroj, ki se rabi v modernem poljedelstvu, in sama produkcija traktorjev v l. 1927 se je povečala za 11 milijonov dolarjev. Produkcija obsega vsako- vrstne stroje, začeni od temeljne priprave — pluga —, katerega je mnogo vrst namenjenih za razne lovanja, pa tako komplciranih stro- vstve prsti in razne načine obde- lje, kot sta traktor in "combine" (žetni in mlatilni stroj).

Izvoz poljedelskih priprav je v zadnjih letih stalno in bistro na- rastel in je danes važen faktor za stabilizacijo in prosperiteto te in- dustrije. Poljedelski stroji, iz- voženi l. 1927 iz Združenih držav, predstavljajo 20 odstotkov (eno petino) vrednosti vseh poljedelskih priprav, izgotovljenih v Zdrže- nih državah v istem letu. Izvoz je dosegel višino lani, ko je znašala vrednost skoraj 91 milijonov do- larjev. Ta znesek predstavlja več kot dvakratno vrednost strojev, izvoženih letno v predvojni letih. To pomenja stalno večjo prodajo ameriških poljedelskih strojev v inozemstvu.

Uvoz poljedelskih strojev v Zdr- žave iz inozemstva je razmerno neznačen, kajti iznašal je le 5 vrednosti v l. 1927, in še večji del tega uvoza je prihajal iz Kanade.

Ameriški poljedelski stroji se prodajajo v vse dele sveta, ali glavne količine izvoza gredo v raz- meroma majhno število v poglav- nih tržišč. Kanada jih največ ku- puje, kajti l. 1927 je Kanada pre- jela od Združenih držav okolo trideset milijonov vrednosti poljedel- skih strojev, kar predstavlja tret- tino ameriškega izvoza v tem letu. Rodovitna polja prirejskih pokra- jin zapadne Kanade nudijo jako ugodna tla za težke tipe poljedel- skih strojev. Zato se tam pako do- bro prodajajo ameriški traktorji, mlatilni stroji in "harvesters" (stroji, ki žanje in povezuje v sno- pe). Argentina zavzema mesto drugega največjega kupeca ameri- škkih poljedelskih strojev v l. 1927. Pošiljatelj v to deželo so tekom zadnjih treh ali štirih letih bile stalno okolo sedemnajst milijonov dolarjev vrednosti na leto. Avstra- lija je tretje največje tržišče za ameriške poljedelske stroje, ker kupujejo po pet milijonov vredno- sti in je l. 1927 celo prekorčila to

svoto. Druga tržišča za ameriške poljedelske stroje so Rusija, Fran- cosko, Italija, Britanska Južna Afrika, Nemčija, Velika Britani- ja, Alžir in Tunis, Maroko itd.

Značilni razvoj poljedelskih strojev od vojne do danes je čim- dalje večja raba strojev na pogon (power). Farmer se zlasti zanima za one tipe poljedelskih strojev, ki so tako opremljeni, da zmanjšajo potrebo človeškega dela in ob enem pospešujejo delo na polju, kar skupaj zmanjšuje stroške produk- cije. Dva tipa strojev, ki sta naj- večje dosegli ti svrhi, sta traktor in "combine".

Razvoj industrije traktorjev v zadnjih letih je naravnost čudo- vit in se daje primerjati z rastočo rabo avtomobilov. Nikak drugi poljedelski stroj ne služi tolikim vrstam dela. Traktor, ki je bil ko- naj znan pred vojno, je sedaj za- vladal v ameriškem poljedelstvu in se izvažata takorekoč v vse dežele sveta v čim dalje večjem obsegu. L. 1927 se je izvozilo skoraj 60.000 traktorjev. Traktor predstavlja v razvoju moderne poljedelske in- dustrije najvažnejši napredek od časa od kar je bil l. 1880 uveden "twine binder", stroj za poveza- vanje snopov. Za časa obdelovanja s pomočjo konj je en sam farmer imel zadosti dela s 40 akri kornze, ali z modernim traktorjem more dandanes farmer z najmodernejš- im traktorji prav zlahka obdelo- vati 250 akrov.

"Combine", kombinacija žetne- ga in mlatilnega stroja, je še no- vejši razvoj kot traktor in čim- dalje bolj vdomačuje. Vrлина tega stroja obstoja v tem, da istočasno žanje in mlati žito, pa radi tega mesto velikega števila ljudi in konj ki so bili potrebni za časa žetve, ta "combine" potrebuje samo en traktor in tri ljudi. Ta stroj je zmanjšal skoraj za polovico stroš- ke žetve brez ozira na stroške stro- ja samega. Ta čudni stroj se ne le čim dalje več uporablja v Zdr- žavah, marveč se čim dalje več tudi izvažata v inozemstvu, zlasti v Argentino, Kanado, Avstralijo in v francoske kolonije severne Afri- ke, kjer njegova vrednost postaja vedno bolj očitna.

Ameriški tovarnarji poljedelskih strojev so prvi na svetu v produk- ciji in prodaji poljedelskih stro-jev, in to zlasti radi znanstvenih raziskav in novih iznajdb. Pri vseh novih strojih se zahteva zanesljivi- vost in enostavnost s istim uspe- hom, ki ga more dati mnogo bolj komplcirani stroj. Pred leti je mogel en mož stezka opravljati vsa potrebna dela na farmi 40 akrov, isti farmer pa more danes z modernimi stroji opravljati vsa dela na farmi 160 do 320 akrov, različno po usevu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČ- JI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

Rojaki!

Pridružite se številnim našim vlagateljem.

IZRABITE PRILIKO, KI JO NUDIMO ZA NOVO LETO

namreč:

Vse vloge, ki jih prejmemo do vstevši

12. JANUARJA 1929,

bomo obrestovali že od 1. januarja po —

4¹/₂%

(Dosedanja obrestna mera je bila 4%)

Nadaljnje vloge se obrestujejo od prvega vsa- kega meseca naprej.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

VSEBINA:

Jugoslovanski motiv
Koledarski del
Denar, ki dela predsednika
Pes
Deset eksperimentov, ki so pretresli svet
Sovražniki športa v starem veku
Izgnjena Kolumbina
Thomas Alva Edison
Foganka
Nov triumf človeškega genija
Sočivni vrli tekoni poletja
L e k
Možje, ki kopljajo premog
Trideset let Mozambiqua
Vročinski rekordi prejšnjih stoletij
Granate iz vseirija
Ford in njegovi delavci
Mrvi v vinogradu
Zakonsko pravo v Združenih državah
Saj se ne izpitjača

ČITAJTE
Slov.-Amer. Koledar
za leto 1929

CENA 50 CENTOV

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St New York

VSEBINA:

Iz zgodovine polarnih ekspe- dicij
Z letalom preko Severnega te- čaja
Nobilova blamaža
Novi in papirni denar v Združenih državah
O dednem pravu in zapuščin- skem davku
Ivan Zorman
Kirurgija primitivnih ljudstev
Zavarovanje proti nesreči
Inozemci in lovsko pravo
Žena in mati v zgodovini
Kakšna razlika
Potovanja v Evropo
Črteke s livače za mlado in stare
M i
Najvišja postopja sveta
Šaljivke in šaljivke
Koliko prednikov ima vsak človek

Samotar iz West Enda.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za "Glas Naroda" priredil G. P.

56

(Nadaljevanje.)

— Je bolj čudno, — je rekla Elizabeta z naporom. — Jaz si v resnici želim sestati se s tem možem s šekastimi očmi ter smešnim imenom.

— Videla ga boš danes, — je obljubila Sara. — Audrey Maynard bo priredila piknik in Garth bo tam. — Ali boš prišla z menoj?

— Jaz mislim, da moram, — je odvrnila Elizabeta. — Čeprav, — je dostavila, — niso pikniki po mojem okusu.

— O, pikoiki Audrey niso taki kot oni drugih ljudi, — je zagotovila Sara. — Lunč bo sestavljen od francoskega kuharja. Družba bo obstajala iz par skrbno izbranih ljudi.

— Dobro, prišla bom, če ne bo Mrs. Maynard nasprotovala predstavitvi po vsem tujih ji ljudi.

Sara je zrla nanjo ljubeznivo.

— Ali ste že kdaj koga srečali, ki bi vam nasprotoval?

Elizabeta ni dala nobenega odgovora. Mesto tega pa je pokazala Morda Cliff, kjer je sivi kamen West Enda svetil v solnčni luči, proti temnemu ozadju dreves.

— Kdo živi tam? — je vprašala.

Oči Sare so sledile smeri, katero je označila Elizabeta in nasmešnila se je.

— Jaz bom živela tamkaj, — je odvrnila. — To je dom Gartha.

— O. — Elizabeta je hitro potegnila vase sapo. — To je precej oduren prostor, — je dostavila takoj nato. — Samoten, — jaz mislim.

— Garth ljubi samoto, — je odvrnila Sara priprosto in zgrešila pri tem nagli pogled katerega je vrgla nanjo Elizabeta iz svojih hlačitnih oči.

Ko se je končno poslovila, je storila to z obljubo, da se bo vrnila pozneje z Molly in dr. Selwynom, da bodo lahko vsi štirje odšli in Haven Woods, kajti zdravnik je obljubil, da bo končal svoje jutranje obiske dosti zgodaj, da se udeleži piknika.

Elizabeta je spila svojo obiskovalko do stopnje, nakar se je vrnila ter stopila še enkrat ven, na balkon. Dolgo časa je stala tam, naslonjena na balustrado ter zrla zamišljeno preko zaliva, k oni samotni hiši na obronku pečin.

— Garth Trent, — je mrmrala. — Trent!... In oči z modrimi pegami v njih!... Moj Bog, ali more biti on? Ali more biti?

Radovednost je bila v njenem glasu, z ta radovednost je bila pomešana z zadovoljstvom, — in skoro trumfom.

Preko njene duševne vizije so politeli spomini na ravno take oči, — vesele, smehljajoče se in užgane od ljubezni, iz katerih pa je naenkrat izginil ves smeh.

Pet in dvajseto poglavje.

DIREKTNI SUNEK.

Vesela skupina se je zbrala v senčnatem sreu Haven Woods. Sewlyn, Sara, Elizabeta, Miles Herrick in Lavender Lady so bili vsi tam in razventega je dospela tjakaj vesela družba, katero je poznavala zabavala Audrey v Greenacres. Le Garth ni še dospel.

— Kje neki pa je tvoj nesrečni samotar danes, Sara? — je vprašala veselo Audrey. — Jaz sem mu povedala, da je lunč ob eni in sedaj je že četrti čas. Ah, taja je konečno! — je vzkliknila, ko je zagledala suho postavo prihajati skozi drevesa.

Veseli vzklik je pozdravil približanje Gartha in Audrey ter Sara sta pohiteli naprej, da pozdravita poznega prihajajočega. V splošnem razburjenju pa ni nikdo opazil učinka, katerega je napravil na enega člana stranke.

Elizabeta se je napol dvignila s travnate ruše, na kateri je sedela in njeno lice je postalo nčenkrat rdečo-belo. Celo njeni ustnici sta izgubili svojo rožnato barvo ter sta bili razklenjeni kot v nekem vzkliku, ki pa ni prišel na dan.

Iz njenega bledega lica so žarele njene oči tako temno na Gartha, ko se je bližal, da so izgledale skoro vijolčne. Njih izraz je bil tako prikrit in zagostet kot vedno, a za vsem tem je žarela neka čudna luč, kot da tiči neka čudna pretnja za njih svetlobo.

Majhna skupina, sestavljena iz Audrey, Sara in Gartha, se je sedaj približala glavni skupini in Garth je poželjivo stiskal iztegnjene roke, prožene mu.

Nato pa je Sara položila svojo roko v njegovo ter ga povedla proti Elizabeti. Nekdo, ki je stal direktno pred slednjo, se je umaknil, ko sta se približala.

— Garth, dovoli, da te predstavim Mrs. Durward!

Smehljaj, ki bi povsem naravno spremljal te besede, je bil ustavljen še predno se je pojavil in nehoti se je Sara umaknila nazaj, presenečena od izpremembe v Garthovem obrazu. Ta obraz je postal naenkrat sivkast in njegove oči so bile kot one moža, ki stopi naenkrat na rob prepada brez dna.

Za poln trenutek sta zrla on in Elizabeta drug na drugega s tako pomembnim molkom, da je izginila kakoj vesela, brezskrbna radost.

V ta globoki molk pa je padel glas Elizabete, ki je zvenel neizmerno sladko.

— Mr. Trenta, — je rekla obotavljaje, — sem srečala že poprej. Povsem namenoma, z velikim dostojanstvom, mu je nato pokazala hrbet ter odkorakala proč.

Sara ni nikdar pozabila par trenutkov, ki so sledili nato. Čutila je kot da se nahaja na robu neke krize v svojem življenju in instinktivno je skušala zbrati vse svoje energije, da nastopi proti tej krizi. Ona ni mogla uganiti, kaj bo prišlo iz tega, a prepričana je bila, da gomenja to odkrito sovraštvo med možem, katerega je ljubila ter njeno prijateljico neko ogroženje njene sreče.

Njene oči so poiskale Gartha z vprašanjem, ki je izražalo grozo. — Kaj je? Kaj misli ona? — je vprašala nabitro. Medtem se je pomagnila vstran od ostale družbe.

On se je nakratko zasmeljal.

— Ona misli najbrž kako hudo bijo, — je odvrnil. — Mrs. Durward ni moja prijateljica.

Oči Sare so žarele.

— Ona bo morala pojasniti! — je vzkliknila ter se obrnila. Hotela je slediti Elizabeti ter zahtevati takojšnjo pojasnilo žaljenja. Garth pa jo je ustavil.

— Ne, — je rekel odločno. — Prosim, ne stori ničesar in ne reči ničesar. Radi Audrey ne moremo imeti nobenega prizora — tukaj.

— To pa je neuporabno...

Oblika in uporaba zdravil.

Razpravljati hočemo le o nekaterih važnejših stvareh iz praktičnega stališča za lajke, v kolikor je to primerno in potrebno v pouku bolnikom in onim, ki oskrbujejo bolnike.

Zdravila se največje zauživajo v obliki praškov, ki vsebujejo primerno dozo ali posameznega zdravila ali zmes več enako učinkujočih zdravil, — bodisi sama bodisi z malo primesjo sladkorja, ki ga tvori okusnejšega. Te praške pripravljajo lekarnarji ter jih po zdravniškem navodilu (receptu) razdelijo v zavije v papirčke; tako je tudi določena količina za enkratno uporabo. Predpisane število praškov da lekarnar v škatlico ali zavojček, kamor napiše navadno le uporabo, n. pr. "proti vročini," ali "proti zaprtju," ali "trikrat na dan po en prašek" itd. Da se prepreči zamenjava in da se pozneje ve za vsebino, naj se vedno spravi recept v škatlico ali zavojček, še priporočljivo bi bilo, da lekarnar na vsak prašek natisne vsebino, kot je to v bolnicah navada, da jih torej označi (na pr. "aspirin," "fenacetin" itd., ev. tudi dozo).

Le nekatere praške manjše učinkovitosti, kakor vse praške za vnanjo uporabo, oddaja nedeljene v škatljicah, z navodilom za uporabo, n. pr. "za eno nožvo konico," kar je seveda prav negotovo mera.

Praške bolniku najprimerneje podamo v žlici vode, nakar se še z požirkom vode vse, kar bi slučajno ostalo v ustih, použije. Nekateri praške vzamemo v gorkem čaju, n. pr. aspirin (eno najbolj rabljenih modernih zdravil), ki daje čaju prijeten okus (kot limona). Obenem vzame čaju precej barve, ko se v njem raztopi. Le redko se praški vzamejo v kavi, juhi itd. Zlasti manj okusne se strese na zmerno oblato, to o vije krog praška ter jo obenem s požirkom vode, zavžije.

Redkeje se uporabljajo praški, razgreti in v pari, pri vdihavanju (inhalacijah).

Večkrat jih zdravnik natrese v oko, v grlo itd. s posebnim čopičem ali aparatom. Kot tkzv. "štopa" se uporabljajo pri raznih kožnih boleznih, pri ranah v ušesih, kamor se jih nasiplje s koščekom vate.

Moderna zdravila se že v tovar-

nah dozirana prodajajo v tabletah. O teh, o kapsulah in kroglicah (pilulah) preje pogosti, sedaj redki obliki zdravil, ni pripomniti nič posebnega.

Zdravila v tekoči obliki so bila popreje izredno priljubljena. Vsak bolnik je moral imeti na mizi veliko steklenico z zdravilom, ki je bilo čim najbolj komplicirano sestavljeno. — Moderna medicina jih uporablja manj; mnogo preje "oficijelna" zdravila, to je taka, ki jih je lekarnar pripravljala po natančni v farmakopeji (državni izdani knjigi o zdravilih) predpisani metodi, so sedaj opuščena in pozabljena. Tako je bila preje obilica "medicinskih vin," ki se pri sedaj veljavnih antialkoholnih načelih nič več ne uporabljajo zdravilniki četudi jih še priporočajo kak lekarnar po časopisih ali prilikah. Pač pa še rabimo nekatere "tinkture," alkoholne izvlečke ali raztopine; dočim so razni "eliksiri" in "essence" postali skoro povsem historični. — Precej se še zapisujejo "infuziji" zalivi zdravilnih snovi z vrelo vodo in ocedki čez gotov čas, — ter "dekokti" kuhanje teh tvarin z vodo in ocedki v predpisnem razmerju. — Sirupi se rabijo večinoma le kot izboljšave okusa semintja, n. pr. železnati sirup, kot zdravilo zlasti pri otrocih, ki radi vzamejo sladko medicino, dočim se drugih branijo in jih izpljujejo.

Praktično nimamo pripomniti, da ima lekarnar napisati na steklenico, je-li medikament za notranjo ali zunanjo rabo (mazanje) ali je neraven za ogenj in ali je strup, kar zaznamuje običajno z mrtvaško glavo. — Zdravila se jemljejo po večkrat na dan v malih ali velikih žlicah, pred ali po jedi, kar vse je najbolje, če se napiše, ker se ustmene napovedi zdravnikove lahko zgreše ali pozabijo. Zelo učinkovita, otrovna zdravila se jemljejo v kapljicah (na žlico vode); zato služi posebna stekleničica s števcem kapljic. — Vsakdo, kdor podaja zdravila, naj si da pokazati in razložiti lahkomišlno, češ, par kapljic več ali manj — kaj to stori!

Zdravila, ki se razkrojiijo na svetlem, oddaja lekarnar v ruja-vih steklenicah in naj se hranijo v temnem kraju (v omari). — Te-

kočine, ki vsebujejo železo, se najboljše srebajo po slamnati bilki, radi varstva zobovja. — Ricinovo olje, v nekaterih krajih, n. pr. na Goriškem, izvanredno priljubljeno ljudsko sredstvo, se naj vzame v žlici, ki se je vtaknila v vročo vodo in tako nekoliko razgrela; neprijetni okus se najbolje odpravi, ako se potem poje par koščkov žemlje. Nekateri vzamejo ricinovo olje radi v črni kavi.

Tekočim zdravilom lahko pristevamo razne mineralne vode, naravne iz vrelcev raznih zdravilišč, zavživane tam ali razpošiljene po svetu, ter umetne, iz istih sestavin prodajane soli, raztopljene v gotovi količini v vodi. — Mineralne vode vsebujejo razne kemične sestavine ter so po teh tudi v svojih učinkih različne, uporabljajo se naj torej le toliko, kolikor zdravnik sprevidi v potrebno ter nikakor ne samovoljno. Najbolje učinkujejo v zdraviliščih samih, kjer so poleg tega tudi dijeta in način življenja primerno uredi. — Razne grenčice so priljubljeno odvajalno sredstvo (zavžite na teč), razne slatine pa kot pitne, zlasti kjer ni neoporečno dobre pitne vode.

Tako kot pijače učinkujejo tudi kopeli v zdravilnih vrelih — včasih oboje združeno, — pri raznih boleznih.

Mila in mazila se mnogo uporabljajo kot vnanja zdravila. Razna mila, obsegajoča primerne medikamente, rabimo pri raznih kožnih boleznih, istotako tudi mazila, katerih sestavine so zvečine že oficijelno predpisane in ki se dobivajo v lekarnah že pripravljena. Zdravila so v njih zvečine primešana vazelinu, včasih v oljih, a tudi v drugih primernih snoveh. Ona se ali s trenjem (ribanjem) z roko utelesijo v kožo, ali pa namažejo na gazo ali vato in položijo ter obvežejo na dotični del telesa.

Zdravila, katera tako uporabljamo, so zelo množtevna, pogosto jih je tudi po več združenih v enem mazilu. Namažejo se večji ali manjši deli telesa, po uporabi se obično dotičnik okoplje, da se ocedi. — Ker nekatera mazila perilo onesnažijo in oškodujejo, je treba paziti na to, da se to prepreči. Mazilo z živim srebrom amalgamira zlato, zato naj nikdo ne pride z njim v dotiko, še nosi prstane na roki. Znana so mazila proti garjam, kjer se dotičnih namaže skoro po vsem životu, za-

Kretanje parnikov .. Shipping News

9. januarja:
Vulcania, Trst (Priv.)
11. januarja:
Mauretania, Cherbourg
Arabic, Cherbourg
Ile de France, Havre

12. januarja:
George Washington, Cherbourg,
Bremen
Deutschland, Cherbourg, Bremen

16. januarja:
President Harding, Cherbourg, Bremen
17. januarja:
Muenchen, Cherbourg, Bremen

19. januarja:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
Majestic, Cherbourg

23. januarja:
Republik, Cherbourg, Bremen
Berlin, Cherbourg, Bremen

25. januarja:
Paris, Havre

26. januarja:
Conte Biancamano, Genoa, Napoli
Cleveland, Cherbourg, Hamburg

30. januarja:
America, Cherbourg, Bremen

V in IZ
JUGOSLAVIJE

PREKO HAMBURGA
z našimi znanimi parniki:
NEW YORK, ALBERT BALLIN,
HAMBURG, DEUTSCHLAND,
RESOLUTE, RELIANCE,
CLEVELAND,
WESTPHALIA, THURINGIA
Nenadkritljiva potreba in kuhinjske vseh razredih.

\$198.—
Iz NEW YORKA do
LJUBLJANE in NAZAJ
v modernem 3. razredu.
(Vojni davek posebej.)

HITRO POSILJANJE DENARJA
PO NIZKIH CENAH
Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na —

Hamburg-American Line
39 Broadway New York

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

Ile de France 11. jan.; 1. febr.
Paris 25. jan.; 15. februarja.
(Ob polnoči.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavnostna francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali
FRENCH LINE
19 State Street,
New York, N. Y.

vije v kak star koc ter čez dva dni okoplje. — Mazanje telesa v 5 dnevnem turnusu, po dolnjih ekstremitetah, nato po gornjih, nato po trupu itd. z mazo živega srebra pri luetiki je zdaj zvečine nadomeščeno z drugimi zdravilnimi metodami.

Popreje so se mnogo rabili sinapismi (obliži z gorčico), ki so dražili kožo ter povzročali vnetja, ki so se smatrala odvajalna za razne bolezni, sedaj so prešli skoro povsem iz rabe. — Rabijo se pa še kot zdravilno sredstvo razni obkladki in nalivi v kopelih.

Omeniti nam je še tkzv. supositorije, s katerimi dovajamo zdravila v čreva, ali jih rabimo kot izčistilno sredstvo; visoko v čreva dovedemo vodo in event. v nji raztopljena zdravila z irigatorjem. Rabimo pa irigacije tudi v svrhu hranitve bolnika v slučajih, da si je bodisi po neizgodi, bodisi v samomorilnem namenu prizadejal tolike opekline in poškodbe v grlu, ozir. požiralniku, da je normalno zavživanje jedil in umetno pitanje

s cevko za več časa onemogočeno.

Slednjič bi opomnili še na podkožne in na venozne injekcije zdravil, katere vrši zdravnik v raznih slučajih ter naj njih uporabo nikdar ne prepušča strežniški, še manj pa nevarni bolnikovi roki sami. Take injekcije so zlasti umestne in v rabi, ako nam gre za čim najhitrejši učinek dotičnega zdravila.

To bi bil pregled zdravil in zdravilnih metod, ki so najbolj v rabi. Preostane le še najnovjša, nad vse znamenita uporaba serumna proti raznim nalezljivim boleznim, ki je pa tako važna, da zasluži posebno razpravo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, priljagi in drugih stvarih. Vsled naše dolgoletne iskustva vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvostanske brzoopisne.

Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj, toda prekrbeti morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnje vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselinskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prošelec osebno, bodisi v najbližji naselinski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljenška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moške s katerimi so bile pred 1. junijem 1923. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljenec letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. junija 1923. leta poročili in po tednici, osimoma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih ne-državljanov, ki so bili postavne pripuščeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ne sprejema nikakih prošelj na ameriške vizeje.

SAKSER
STATE BANK
63 Cortlandt Street
NEW YORK

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA
S A M O
\$1.
(Za Canado \$1.20 s
poštnino in carino vred.)
Poštnino plačamo mi in
pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančno ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je došel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se učo zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ozirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

[Dalje prihodnjik]